

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členov JUDr. Ing. Miroslava Gavalca, a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci žalobkyne: **O.**, bytom J., zastúpenej advokátkou JUDr. L., K., proti žalovanému: **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky**, Pribinova č. 2, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 206-2007/07230 zo dňa 25.6.2007, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S 212/07-22 zo dňa 10.9.2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S 212/07-22 zo dňa 10.9.2008 **mení** tak, že rozhodnutie žalovaného č. 206-2007/07230 zo dňa 25.6.2007 **zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.**

Žalovaný je povinný nahradiť žalobkyňu trovy konania v sume 132,78–€ k rukám právnej zástupkyne JUDr. L. do 10 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti a zrušenia rozhodnutia č. 206-2007/07230 zo dňa 25.6.2007, ktorým žalovaný zamietol rozklad a potvrdil prvostupňové rozhodnutie žalovaného č. 219191-2006-00705 zo dňa 9.2.2006 o zamietnutí žiadosti žalobkyne

o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky podľa ustanovení § 7 a § 19b zákona č. 40/1993 Z. z. o štátnom občianstve Slovenskej republiky (ďalej len zákon).

Krajský súd tak rozhodol potom, čo dospel k záveru, že postup a rozhodnutie žalovaného boli v súlade so zákonom a napadnuté rozhodnutie je náležité odôvodnené. Poukázal na právnu úpravu udeľovania štátneho občianstva, v zmysle ktorej správny orgán môže ale nemusí žiadosti vyhovieť, avšak musí svoje rozhodnutie náležitým spôsobom odôvodniť jednak z hľadiska aplikovaného hmotného práva, ako aj v zmysle všeobecných požiadaviek na odôvodnenie rozhodnutia v zmysle § 47 SP. Podľa názoru súdu z úvahy správneho orgánu pri aplikácii použitej právnej úpravy by malo vyplynúť všeobecné pravidlo pre rozhodovanie o žiadostiach podľa § 7 ods. 3 písm. a/ zákona, ktoré by mal potom správny orgán aplikovať v iných skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch, v záujme dodržiavania všeobecných princípov právneho štátu, najmä princípu právnej istoty účastníkov konania a predvídateľnosti rozhodovania orgánov verejnej moci. V danom prípade je z dôvodov preskúmaného rozhodnutia dostatočne zrejmé, akými úvahami bol správny orgán vedený pri aplikácii právnej normy, aké požiadavky kladie na uchádzača o štátne občianstvo Slovenskej republiky a prečo vyhodnotil posudzované pomery na strane žalobkyne ako nedostačujúce pre vyhovieenie jej žiadosti. Pretože žalobkyňa námietku o nerovnakom rozhodovaní žalovaného v skutkovo podobných prípadoch bližšie nekonkretizovala, súd sa touto námietkou nezaoberal.

Proti rozsudku podala žalobkyňa odvolanie, ktorým žiadala rozsudok zmeniť, napadnuté rozhodnutie žalovaného zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Namietala, že z rozhodnutí správneho orgánu nie je zrejmé, na základe akých vykonaných dôkazov dospeli k záveru, že nebola preukázaná jej integrácia do spoločnosti a samotné rozhodnutia nespĺňajú všeobecné požiadavky na odôvodnenie rozhodnutia podľa § 47 SP. Žalovanému vytýkala, že zákon neukladá, v akom časovom horizonte o udelenie pobytu, resp. uzavretia manželstva, možno podať žiadosť o udelenie občianstva ako aj to, že o žiadosti sa rozhodovalo dva roky po jej podaní a preto mal byť rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozhodnutia. Z rozhodnutia žalovaného podľa žalobkyne nie je zrejmé, či sa správny orgán týmito skutočnosťami zaoberal, či vykonal dôkazy na to, či za dva roky nedošlo k jej integrácii do spoločnosti. Zdôraznila, že uzatvorila manželstvo so slovenským štátnym občanom a odo dňa podania žiadosti sa im narodili už dvaja synovia, ktorí majú slovenské štátne občianstvo a táto skutočnosť podľa žalobkyne je nesporným znakom toho, že má snahu

o skutočné a plnohodnotné začlenenie sa do spoločnosti so značným prínosom pre Slovenskú republiku.

Žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť ako vecne správny. Trval na správnosti a zákonnosti preskúmaného rozhodnutia, pričom poukázal na to, že starší syn žalobkyne sa narodil v Spojenom kráľovstve Veľkej Británie a Severného Írska a že okolnosti nasvedčujú tomu, že sa tam narodil aj jej druhorodený syn. Podľa jeho názoru sa žalobkyňa na území Slovenskej republiky nezačlenila do pracovného procesu a nebola u nej preukázaná dostatočná integrácia do spoločnosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie, ktoré mu predchádzalo v intenciách dôvodov podaného odvolania a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné. Vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania (§250ja ods. 2 OSP) s tým, že rozsudok verejne vyhlásil dňa 8.12.2008, po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 OSP).

Zo spisu prvostupňového súdu ako aj z administratívneho spisu žalovaného súd zistil, že žalobkyňa podala dňa 22.11.2004 žiadosť o udelenie štátneho občianstva, ktorej žalovaný rozhodnutím č. 219191-2006/00705 zo dňa 9.2.2006 nevyhovel s odôvodnením, že žalobkyňa síce má na území Slovenskej republiky povolený trvalý pobyt od 28.6.2004 a dňa 15.5.2004 uzavrela manželstvo so slovenským štátnym občanom, no vzhľadom na krátkosť pobytu nebol daný dôvod na udelenie štátneho občianstva ani na základe § 7 ods. 3 písm. a/ zákona.

Po podaní rozkladu žalovaný napadnuté rozhodnutie svojím rozhodnutím č. 206-2006/01661 zo dňa 16.5.2006 potvrdil.

Druhostupňové rozhodnutie žalovaného napadla žalobkyňa žalobou, o ktorej rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 1S 290/2006-29 zo dňa 19.4.2007 tak, že ho z dôvodu nepreskúmateľnosti pre neúplnosť predloženého spisu podľa § 250j ods. 3 OSP zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. V rozhodnutí súd okrem iného poukázal aj na to, že z obsahu neúplného administratívneho spisu a najmä z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nie je možné zistiť dôvody, pre ktorý správny orgán vec neposudzoval už v čase

svojho rozhodovania aj podľa § 7 ods. 3 písm. a/ zákona, v čom videl nedostatok náležitosti odôvodnenia rozhodnutia.

V novom konaní žalovaný rozhodnutím č. 206-2007/07230 zo dňa 25.6.2007 opätovne zamietol rozklad žalobkyne a prvostupňové rozhodnutie zo dňa 9.2.2006 potvrdil. Zdôraznil, že na udelenie štátneho občianstva nie je právny nárok ani v prípade splnenia zákonom ustanovených požiadaviek a pripomenul, že štátne občianstvo je trvalý zväzok medzi občanom a štátom a preto treba pri jeho udeľovaní postupovať mimoriadne dôkladne. Dospel k záveru, že z dôvodu krátkosti trvania manželstva a pobytu žalobkyne na území Slovenskej republiky u nej nemožno preukázať dostatočnú integráciu do spoločnosti a zžitie sa s právnym poriadkom Slovenskej republiky.

V predmetnej veci žalobkyňa predovšetkým namietala, že žalovaný pri rozhodovaní o udelení štátneho občianstva neprihliadol na nové skutočnosti, nevykonal žiadne dokazovanie za účelom zistenia, či za obdobie dvoch rokov už nedošlo k jej integrácii do spoločnosti, napriek tomu, že pre rozhodnutie žalovaného je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozhodnutia.

Podľa § 7 zákona štátne občianstvo Slovenskej republiky možno udeliť na žiadosť osobe, ktorá nie je štátnym občanom Slovenskej republiky a ktorá

- a) má nepretržitý trvalý pobyt na území Slovenskej republiky aspoň 5 rokov a ovláda slovenský jazyk,
- b) nebola za uplynulých 5 rokov právoplatne odsúdená za úmyselný trestný čin (ods. 1).

Bez ohľadu na splnenie podmienok uvedených v odseku 1 **možno udeliť štátne občianstvo Slovenskej republiky žiadateľovi,**

- a) ktorý uzavrel manželstvo so štátnym občanom Slovenskej republiky, alebo
- b) z dôvodov hodných osobitného zreteľa, najmä ak ide o osobu, ktorá sa významne zaslúžila o prínos pre Slovenskú republiku v oblasti ekonomickej, vedeckej, kultúrnej a technickej, alebo o osobu, ktorej bolo priznané postavenie zahraničného Slováka. (ods. 3).

Možno súhlasiť s tvrdením žalovaného ako aj krajského súdu, že v zmysle platnej právnej úpravy na udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky nie je právny nárok a je teda na úvahe správneho orgánu, ako rozhodne. Treba však pripomenúť, že vyššie citovaným

zákonným ustanovením nebola žalovanému zverená ničím neobmedzená voľná úvaha pri rozhodovaní, či udelí alebo neudelí štátne občianstvo žiadateľovi, ktorý splnil podmienky stanovené v § 7 ods. 3 písm. a/ zákona, pretože rozsah týchto podmienok môže definovať len zákon a žalovaný nesmie svojou voľnou úvahou rozširovať takéto zákonom taxatívne vymedzené podmienky pre udelenie štátneho občianstva. Žalovaný pri použití voľnej úvahy musí rozhodovať tak, aby bola zachovaná právna istota a predvídateľnosť postup správneho orgánu v súlade so zákonom stanovenými podmienkami a k podmienkam v zákone stanoveným nesmie pripojsť ďalšie podmienky, pretože takéto voľné rozširovanie podmienok štátneho občianstva nad rámec zákona by bolo ľubovôľou orgánu verejnej moci. Keď teda žalovaný argumentoval nemožnosťou preukázania „dostatočnej integrácie žalobkyne do spoločnosti a zžitia sa s právnym poriadkom Slovenskej republiky“, Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že takéto odôvodnenie je príliš všeobecné a príliš široko koncipované a možno pod neho zahrnúť v podstate akékoľvek ďalšie podmienky nad zákonný rámec.

Odvolacie konanie tvorí s prvostupňovým konaním pred správnym orgánom jeden celok a preto si odvolací orgán, v súlade s ustanovením § 59 ods. 1 SP musí všímať i všetky nové okolnosti, ktoré môžu mať vplyv na správnosť rozhodnutia a je oprávnený aj z vlastného podnetu vykonať nové dokazovanie za účelom spoľahlivo zisteného skutkového stavu.

Zo spisového materiálu je zrejmé, že žalobkyňa uzavrela manželstvo so slovenským štátnym príslušníkom dňa 15.5.2004, žiadosť o udelenie štátneho občianstva podala dňa 24.11.2004, prvostupňové rozhodnutie o neudelení štátneho občianstva bolo vydané dňa 9.2.2006 a v tomto súdnom konaní preskúmané druhostupňové správne rozhodnutie bolo vydané až dňa 25.6.2007, teda so značným časovým odstupom od podania žiadosti. Ak žalovaný aj svoje druhostupňové rozhodnutie odôvodnil len tým, že „z dôvodu krátkosti trvania manželstva žalobkyne a pobytu na území Slovenskej republiky nemožno posúdiť, či toto jej manželstvo plní svoju spoločenskú funkciu ani preukázať dostatočnú integráciu do spoločnosti“ bez toho, aby sa žalovaný vysporiadal s námietkami žalobkyne uvedenými v rozklade, nemožno takéto rozhodnutie bez akéhokoľvek ďalšieho dokazovania vzhľadom na značný časový odstup od vydania prvého rozhodnutia a bez konkretizovania dôvodov, považovať za dostatočne odôvodnené.

Z uvedených dôvodov možno konštatovať, že rozhodnutie žalovaného je založené na nedostatočnom zistení skutkového stavu veci a je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

Podľa § 250ja ods. 3 OSP ak odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie správneho orgánu v medziach žaloby nie je v súlade so zákonom a súd prvého stupňa žalobu zamietol, môže rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť tak, že zruší rozhodnutie správneho orgánu a vráti vec žalovanému správneho orgánu na ďalšie konanie. Inak o odvolaní rozhodne spôsobom podľa § 219 až 221 tohto zákona.

Pretože vzhľadom na uvedené neboli predpoklady na potvrdenie napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa, odvolací súd ho preto v súlade s citovaným ustanovením zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal odvolací súd z § 224 ods. 2 v spojení s § 250k ods. 1 OSP a v zmysle § 151 ods. 2 OSP úspešnej žalobkyni priznal náhradu trov konania vyplývajúcich zo spisu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia s výnimkou trov právneho zastúpenia a to celkovo v sume 132,78–€ pozostávajúcu zo zaplatených súdnych poplatkov za žalobu a za odvolanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 8. decembra 2009

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Lubica Kavivanovová